

ONZE VOORNAMEN

Onze huidige voornamen zijn een modeartikel geworden. Echte West-Friese voornamen komen sporadisch voor en vernoemen is er nauwelijks bij. Namen van popidolen, tv-persoonlijkheden en filmhelden en internationale namen hebben de voorkeur. Daarom is het aardig om eens te kijken hoe onze voorouders genoemd werden. Aan de hand van de belastingaangiften voor de 10e penning uit het jaar 1544 voor het dorp Wognum is een lijst samengesteld van de voornamen van onze voorouders. Het aantal meisjesnamen is daarom nogal gering: het betrof voornamelijk weduwen die belastingaangifte moesten doen.

Aanvankelijk waren onze voornamen vooral van Germaanse, Friese en Keltische oorsprong. Bij de komst van de Noormannen en Vikingen waren er ook van die zijde wat invloeden te bespeuren. Na de kerstening zien we dat heiligennamen een toenemende rol gaan spelen. In Noord-Holland kwam de kerstening na 700 op gang. Daarbij trad in eerste instantie nogal wat wildgroei op in 'heiligen'. Een veelheid van lokale heiligen was daarvan het gevolg. Zeker toen in de oude rechtspraak in alle landen om ons heen het systeem van bedevaarten als vorm strafoplegging toenam. Een straf die tot halverwege de 17e eeuw werd toegepast.

Bedevaart als straf

Het was immers goed voor de plaatselijke economie als jaarlijks hordes bedevaartgangers een verplicht bezoek brachten aan de betreffende parochiekerken en een bewijs van deelname moesten laten afstempelen. Als voorbeeld: alleen de stad Antwerpen legde tussen 1400 en 1500 al 3000 keer de bijkomende straf op van een verplichte bedevaart. In Leiden vinden we 771 veroordelingen tot bedevaart terug, in Gouda 675, Dordrecht 265, Den Briel 531. Daar zaten ook bedevaarten bij naar Santiago, Rome en Jeruzalem, al dan niet gecombineerd met een of meer jaren verbanning.

Om tot bedevaartoord te worden verheven, moest men in het bezit zijn van een aansprekende heilige die opzienbarende wonderen had verricht. Met wat rekkelijkheid en de juiste verklaringen en bewijzen kon men zoiets al snel aantonen. Onze Lieve Vrouw van Den Bosch, het putje in Heiloo en het Heilig Bloed van Bergen zijn aansprekende voorbeelden in een lange reeks van bedevaartoorde in Nederland en het buitenland.

Aan deze wildgroei kwam een einde toen paus Sixtus V in 1588 bepaalde dat alleen Rome nog heiligverklaringen kon uitspreken. De Romeinse Curie werd met het onderzoek belast en met de afgifte

van certificaten van heiligverklaring. Voor de kerkelijke kalender had men er immers maar 365 nodig.

Van Aef tot Zijger

In de belastingaangiften voor de 10e penning komen we in het jaar 1544 alle inwoners van Wognum tegen die belasting moesten betalen. Deze zijn met naam en toenaam en hun bezittingen in het betreffende kohier genoemd.

Als meisjesnamen komen we tegen:

Aef, Ael, Anna, Ceelien, Dieuw, Duyf, Griet, Haecht, Mari, Martigen, Mien, Mies, Neel, Trijn en Welmet.

Bij de mannen treffen we de volgende voornamen aan:

Aerian, Albert, Allert, Aris, Arent, Bart, Ben, Bouwen, Coppe, Claes, Crijn, Clemen, Cornelis, Dirk, Douwe, Eddick, Elbert, Ewout, Floris, Frans, Gerben, Gert, Heert, Hermen, Hering, Heyn, Heynric, Hil, Imre, Jaep, Jacob, Jos, Jan, Jheronimus, Joris, Maerten, Matthijs, Melis, Nanne, Olfert,

Pieter, Pouwel, Rens, Reijer, Reylof, Simon, Sou, Saecke, Stan, Sijbrant, Sijmen, Sijger, Thijmen, Toenis, Tijs, Vop, Vreric, Willem, Wigger, IJsbrant, Zierik, Zeger, Zijger.

Bronvermelding:

Streekarchief Hoorn - 10e penning Wognum
 Weet hoe je heet/Catharijneconvent/Waanders 2008
 Opgelegde bedevaarten/Van Heerwaarde 1978

